

ג' ל י ר נ ר ת ל ע י ר נ ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
 ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
 יו"ל ע"י מוסד תורה והסכלה למבוגרים ולנער
 הסתדרות נסי מזרחי באמריקה
 מהדורה מיוחדת בסביל ההסתדרות הציונית העולמית
 המחלקה לחנוך ותרבות תורנית בצולה

בשלח (תשי"ח)

ט"ז המן

הערה: לפסוק ד' ולטאלת הנסיון במן ע' גליון בטלח תש"ה!

א. מדברי המדרשים

מכילתא: ד' אליעזר המודעי אומר: עבדים היו ישראל למלכים במצרים, יצאו לסוק, נוסלין פת בסר ודגים וכל דבר, ואין כל בריה מוחה בידם. יוצאין לסדה, נוסלין ענבים ותאנים ורימונים ואין בריה מוחה בידם.

סמות רבה ט"ז ד"ה: במצרים היו מטועבדים ישראל פ' סנה והיה המצרי הולך במדבר ותופס איל או צבי וטוחסו וסופת את הסיר ומבטל ואוכל וישראל רואין ולא טועמין, סנ' "בטבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לסובע", לא כתיב "באכלנו מסיר הבשר", אלא "בטבתנו על סיר הבשר", שהיו אוכלין לחםם בלא בשר.

ספר חמדת הימים (על פי תורה טלמה לכטר, בטלח ט"ז י"ג בבאור):
 ולמה סקרו לומר "בטבתנו על סיר הבשר", והלא סרודים היו בלבשים? אלא סכן דרך העני לומר: "אכלתי וסתיתי יין אצל מלוני הרבה בעין יפה", ולא דבר עמו אפילו דבר. אלא כדי לזרז לאחרים ליתן לו.

1. מה קשה לטלחתם בפסוקנו?
2. מה ההבדל בין שלט התשובות הניתנות לישוב הקטי?
3. היכן מצא ר' אליעזר המודעי בתורה סעד לצבריו?
4. אם כפי מדרש סמות רבה, מה המעלה באותה ישיבה על סיר הבשר, ומה הסבה להתגעגע מצרימה?
5. מה ראה בעל המדרש בסמות רבה לומר שהמצרי תופס איל או צבי, למה לא אמר שטוחס צאן ובקר?
6. איזה מטלטלת המדרשים נראה בעיניך כמתאים ביותר לתלונתם בפסוקנו?
- ב. ג' מי יתן מותנו ביד ה' בארץ מצרים בטבתנו על סיר הבשר.
ספורנו: אם היה האל ית' חפץ להמיתנו, היה טוב לנו סימיתנו שם בעודנו טבעים, כענין (איכה) "טובים היו חללי הרב מחללי רעב".
 מה התמיהה שמעורר פסוקנו, טאוחה רצה ספורנו ליטב?
- ג. ג. כי הוצאתם אותנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב.

בעל העמק דבר מקשה:

למה אמרו: "כי הוצאתם אותנו... להמית את כל הקהל הזה" והלא היה להם לומר: כי הוצאתם אותנו... להמיתנו?
 התוכל ליטב קוטייתו?

ד. טאלות בראב"ע:

- (1) ד' ד"ה הננל ממסיר: כדמות מסר היורד מן השמים.
- (2) " " ומלת "לחם" - מאכל, תמצא על לחם כמסמכו, גם על הבשר, כמו "לחם אסה" (ויקרא ג' י"א), גם על פרי, כמו "נשחיתה עץ בלחמו" (ירמיהו י"א).

א. ז. ונחנו מה כי תלינו עלינו.

ראב"ע ד"ה ונחנו מה - מה בידינו לעשות, לא עסינו רק מה טצורנו.

רמב"ן " ונחנו מה (אחרי הביאו דברי ראב"ע הנ"ל): ואיננו כך, אבל הוא כמו (תהלים ח') "מה אנוס כי תזכרנו", (תהלים קמ"ד) "מה אדם ותדעו" (יסעיה ב' כ"ב) "חדלו לכם מן האדם... כי במה נחשב הוא"; וזאת דרך ענותו, כי מה אנחנו שתליתם עלינו, שהוצאנו אתכם ממצרים, הן אנחנו אין ופעלנו הבל, ולא עלינו תלונותיכם כי אם על ה', כי הוא המוציא אתכם ממצרים - לא אנחנו.

1xx. מה ההבדל בין ראב"ע לרמב"ן?

2. נסה להכריע ביניהם ולנמק את הכרעתך!

הטאלות המסומנות x קטות והמסומנות xx קטות ביותר. ענה לפי ימתך והבנתך.
 תשובות יט לטלוח לנחמה ליבוביץ, והסתדרות הציונית העולמית המחלקה לחנוך ותרבות תורנית, ירוסליט ת.ד. 92.